



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyně Mgr. Věrou Pazderovou, LL.M., M.A., ve věci

žalobkyně: **N. Z.**
nar. X, státní příslušnost Ukrajina
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o **žalobě proti rozhodnutí** žalovaného ze dne 7. 12. 2020, č. j. OAM-610/ZA-ZA11-VL11-2020,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žalobkyně je státní příslušnicí Ukrajiny, kterou Česká republika považuje (s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů) za bezpečnou zemi původu (§ 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb.).
2. Vzhledem k výpovědi žalobkyně a ke shromážděným informacím o zemi původu lze podle žalovaného považovat v případě žalobkyně Ukrajinu za bezpečnou zemi původu. Žalobkyně neprokázala opak. Žalobkyně žila na Ukrajině ve městě K. R. v Dnětropetrovské oblasti, na kterou se výše uvedená výjimka nevztahuje. Za důvod

Shodu s prvopisem potvrzuje: H. T.

podání žádosti o mezinárodní ochranu označila obavu z vyhrožování bývalého manžela a v souvislosti s ním také obavu z výhrůžek bezpečnostních složek.

3. Žalovaný konstatoval, že žalobkyní tvrzená obava z výhrůžek ze strany bývalého manžela není spojena s žádným z azylově relevantních důvodů. Nadto, z výpovědi žalobkyně vyplynulo, že situaci s manželem řešila podáním trestního oznámení, rozvodem a odjezdem do ČR, nevyužila tak všech dostupných právních prostředků ochrany, které jí právní řád země původu poskytuje, což zdůvodnila pouze tím, že by to nemělo smysl. Trestní oznámení na bývalého manžela bylo přitom policií přijato s tím, že v případě kontaktu s ním má tuto skutečnost policii ohlásit. Nelze proto dospět k závěru, že by žalobkyni byla odepřena ochrana v zemi původu, tedy že by státní orgány nebyly schopny nebo ochotny jí ochranu poskytnout.
4. Ve vztahu k tvrzeným výhrůžkám ze strany státních bezpečnostních složek podle žalovaného žalobkyni také nehrozí žádné nebezpečí. Z její výpovědi vyplynulo, že se jí na bývalého manžela pouze vyptávali a naposledy i údajně vyhrožovali, protože je považován za separatistu. Žalobkyně však nebyla nikdy obviněna, po podání vysvětlení na policii byla vždy propuštěna a bez jakýchkoli problémů opakovaně cestovala mezi Ukrajinou a ČR. Pokud by bylo žalobkyni ze strany bezpečnostních složek skutečně vyhrožováno, mohla by se podle žalovaného bránit právními prostředky. Ze shromážděných informací o zemi původu plyne, že v té části Ukrajiny, která je pod kontrolou ukrajinské vlády, funguje právní stát a občané mají v případě porušování jejich práv možnost obrátit se na státní orgány. Na Ukrajině působí také řada právnických osob, které provádějí účinnou kontrolu bezpečnostních složek z hlediska dodržování lidských práv.
5. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobkyni nehrozí na Ukrajině pronásledování nebo vážná újma ve smyslu zákona o azylu. Poukázal na to, že v případě žadatele pocházejícího z bezpečné země původu musí žadatel prokázat, že v jeho konkrétním případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze. To žalobkyně neprokázala. Žalovaný také zdůraznil, že žalobkyně přicestovala do ČR již v říjnu 2018 a od té doby se na Ukrajinu opakovaně vracela. O mezinárodní ochranu požádala teprve dne 15. 9. 2020, tedy až zhruba po dvou letech. Do ČR přijela s úmyslem najít si zde práci. Tyto skutečnosti svědčí o tom, že motivem pro podání žádosti byla pouze snaha o legalizaci pobytu na území ČR. Řízením o mezinárodní ochraně však nelze obcházet zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

6. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou, v níž namítla, že napadené rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné. Správní orgán je povinen zjistit přesně a úplně stav věci. Řízení bylo vedeno jednostranně a neobjektivně. Žalovaný své rozhodnutí dostatečně neodůvodnil a vyložil zákon chybně.
7. Informace o zemi původu použité žalovaným nejsou aktuální. Žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu, protože jí hrozí reálné nebezpečí a vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině. Na Ukrajině dochází k masovému porušování lidských práv. Před rokem se k moci dostaly „morální zrůdy, sadisté a vrazi, kteří pro dostižení svých cílů obětují prostý ukrajinský lid“. Minské dohody nejsou stranami plněny. Neustále umírají lidé. Rusko separatisty podporuje a posílá svoje vojáky válčit na Ukrajině. Amnesty International zveřejnila nové informace o mučení zajatců (včetně unesených civilistů) a vraždách, kterých se dopouštějí obě strany konfliktu na Donbase. Na Ukrajině jsou v nebezpečí lidé s proruskými pohledy, komunisté a

obyvatelé Donbasu. Žalobkyně má proto strach o život z důvodu bezpečnostní situace na Ukrajině.

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na napadené rozhodnutí a obsah správního spisu. Zdůraznil, že žalobkyně měla dostatečný prostor k vyjádření důvodů své žádosti i doložení podkladů na podporu jejích tvrzení.

III. Jednání před soudem

9. Při jednání dne 29. 7. 2021 účastníci setrvali na svých procesních stanoviscích. Žalobkyně uvedla, že žila spořádaným životem, nikdy nic neukradla apod. Do ČR přijela za prací a chtěla by zde i nadále pracovat. Policejní orgány na Ukrajině mohou člověka pro nic za nic zatknout a vynutit si přiznání, které se nezakládá na pravdě. Žalobkyně by se nerada dostala do situace, kdy by ji mohli uvěznit. Dále uvedla, že po bývalém manželovi je vedeno pátrání. Bylo jí řečeno, že už mají stopu. Na Ukrajině má žalobkyně dceru, které je 18 let. Z uvedených důvodů se ale žalobkyně bojí odjet zpět na Ukrajinu. Na Ukrajině by bylo jedinou variantou být u rodičů a nikam nevycházet. Žalovaný odkázal na správní spis a napadené rozhodnutí.

IV. Posouzení žaloby soudem

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 7. 1. 2021; žaloba byla odeslána dne 19. 1. 2021), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů.
11. Žaloba není důvodná.
12. Žalobkyně brojí proti zamítnutí její žádosti o mezinárodní ochranu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle kterého se žádost zamítne jako zjevně nedůvodná, „*jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze*“.
13. Ukrajina (s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů) byla zařazena mezi bezpečné země původu novelou vyhlášky č. 328/2015 Sb. provedenou vyhláškou č. 68/2019 Sb.
14. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) vyplývá, že v případě aplikace institutu bezpečné země původu se uplatní vyvratitelná domněnka, že země původu dodržuje mezinárodní závazky v oblasti lidských práv, a že tedy žadateli nehrozí pronásledování ani vážná újma ve smyslu zákona o azylu. Je proto na žadateli, aby tuto domněnku vyvrátil.
15. Například v usnesení ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, Nejvyšší správní soud uvedl, že „*pokud žadatel o mezinárodní ochranu pochází z bezpečné země, u které se předpokládá, že neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky, leží hlavní odpovědnost na prokázání opaku právě na žadateli [...]. Pokud se tedy udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu*“ (zdůraznění doplněno). Tentýž názor Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS. V poslední době jej pak potvrdil např.

v rozsudku ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23, a v usneseních ze dne 10. 6. 2021, č. j. 7 Azs 61/2021-36, ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 Azs 209/2020-29, ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020-34, ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 Azs 185/2020-30, ze dne 24. 11. 2020, č. j. 4 Azs 229/2020-34, či ze dne 4. 12. 2020, č. j. 3 Azs 129/2020-68.

16. Jediným důvodem pro přijetí žádosti k věcnému přezkumu může být v případě žadatele pocházejícího z bezpečné země pouze prokázání, že tuto zemi nelze ve vztahu k němu považovat za bezpečnou. Pokud tuto skutečnost nedoloží, podle § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že „[j]sou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“ Uvedená právní úprava (a konstantní judikatura k ní se vztahující) umožňuje žalovanému v případě, že cizinec pochází z bezpečné země, se věcně nezabývat jeho žádostí o mezinárodní ochranu, pokud cizinec neprokáže, že v jeho případě nelze domovskou zemi považovat za bezpečnou.
17. V nyní posuzované věci se soud shoduje s žalovaným, že žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na to, že Ukrajinu ve vztahu k její osobě za bezpečnou zemi původu považovat nelze. V rámci pohovoru ve správním řízení žalobkyně uvedla, že do ČR přijela v roce 2018 pracovat, měla zde platnou zaměstnaneckou kartu. V květnu 2020 však byla „vzhledem k situaci“ propuštěna. Domů na Ukrajinu se bála vrátit. Připustila však, že se na Ukrajinu opakovaně vracela, protože tam má dceru, naposledy tam byla na Vánoce. Bydlela u rodičů, kde jí nic nehrozilo, ale bála se vycházet ven sama. Pobyt si nyní nezajistila stejným způsobem jako v minulosti z důvodu epidemie koronaviru, neboť je nyní těžké najít si práci. Žádost o mezinárodní ochranu jí doporučili přátelé. Žalobkynin bývalý manžel je podle jejích slov agresivní narkoman, v minulosti ji bil a vyhrožoval jí. Naposledy jej žalobkyně viděla asi v roce 2017, poté jí psal výhrůžné sms, naposledy v dubnu 2020. V souvislosti s těmito událostmi chodila na policii a podala na něj trestní oznámení. Policie však podle ní pracuje tak, že „když není tělo, není co řešit“. Policie jí pouze sdělila, aby oznámila, pokud by bývalého manžela potkala. K otázce, zda si stěžovala na postup policie, uvedla, že státní zastupitelství začalo pracovat až v roce 2019, ale to už byla v ČR.
18. Dále žalobkyně v pohovoru uvedla, že poté, co od manžela odešla, se jí na jeho pobyt vyptávala Služba bezpečnosti Ukrajiny (dále jen „SBU“) s tím, že pokud místo jeho pobytu nesdělí, bude zatčena za napomáhání a skrývání. Poprvé byla předvolána v březnu 2018 z důvodu podání vysvětlení svědka, poté na konci dubna. SBU totiž zjistila, že žalobkynin tehdejší manžel bojuje na straně separatistů někde v ATO. Žalobkyně sdělila SBU, že neví, kde manžel je, a poté mohla odejít. Ukázala jim výhrůžné sms s tím, že podle telefonního čísla mohou zjistit, kde je. Zadržena ani obviněna nebyla, byl na ni činen jen slovní nátlak. Na SBU byla předvolána naposledy 22. nebo 23. 7. 2020, bylo jí sděleno, že dostane další předvolání na 9. 8. 2020, ale tam se již nedostavila a odjela. Na advokáta se s žádostí o pomoc neobrátila, protože podle její známé právničky by to nemělo žádný výsledek. Předvolání k výsledku u sebe nemá, protože nevěděla, že jej bude potřebovat a že bude žádat o azyl. Na Ukrajinu by se vrátila, pokud by chytili bývalého manžela a zavřeli ho.

19. S ohledem na žalobkyní tvrzené skutečnosti soud souhlasí s žalovaným, že z její výpovědi vyplynuly především ekonomické motivy pobytu v ČR, žalobkyně zde pobývala za účelem výdělků několik let, na Ukrajinu se přitom opakovaně vracela. Pobyt prostřednictvím zákona o pobytu cizinců se jí však nepodařilo obnovit z důvodů obtíží spojených s pandemií onemocnění covid-19. V případě tvrzených výhrůžek ze strany manžela soud přisvědčil žalovanému, že žalobkyně nevyužila (s výjimkou podání trestního oznámení) všech dostupných právních prostředků ochrany v rámci země původu. Navíc se s manželem neviděla již od roku 2017, výhrůžky formou sms jí měly přijít naposledy v dubnu 2020, tedy před více než rokem. Obdobný závěr o nevyužití ochrany v zemi původu pak platí i pro tvrzené výhrůžky ze strany SBU, která měla žalobkyni hrozit zatčením za napomáhání bývalému manželovi, pokud nesdělí místo jeho pobytu. Žalobkyně připustila, že v této souvislosti nepodala v zemi původu žádnou stížnost ani se nepokusila vyhledat právní pomoc. Nelze proto než uzavřít, že žalobkyně nedala státním orgánům možnost jí ochranu poskytnout, neprokázala proto, že by Ukrajina nebyla v jejím případě bezpečnou zemí původu.
20. Žalobkyně uvedla, že pochází z města K. R., které se nachází v Dnětropolitovské oblasti, tedy mimo části Ukrajiny, které jsou vyhláškou z konceptu bezpečné země původu vyňaty (výjimka se vztahuje pouze na poloostrov Krym a části Luhanské a Doněcké oblasti pod kontrolou proruských separatistů). Označení Ukrajiny za bezpečnou zemi původu (s uvedenými výjimkami) přeneslo na stranu žalobkyně břemeno tvrzení a břemeno důkazní ohledně toho, že Ukrajinu za bezpečnou zemi ve vztahu k ní považovat nelze. Rozsah a obsah jí sdělených informací však v daném případě neodůvodňoval přijetí závěru, že by pro ni Ukrajina bezpečnou zemí původu skutečně nepředstavovala. Tento závěr žalobkyně v žalobě nijak konkrétně nezpochybnila.
21. Soud nepřisvědčil námitce, že žalovaný založil napadené rozhodnutí na neaktuálních podkladech. Žalovaný vyšel především ze souhrnné informace „OAMP Ukrajina: hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. 8. 2020“ a z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 15. 8. 2019. Podle soudu jsou tyto informace dostatečně aktuální s ohledem na posuzovanou věc a žalobkynina tvrzení. Svou žalobní námitku žalobkyně formulovala pouze v obecné rovině, aniž by označila konkrétní informace použité žalovaným, které podle ní byly již zastaralé a neplatily. V žalobě odkázala pouze na (blíže neupřesněné) informace Amnesty International, které se však podle jejích tvrzení mají vztahovat pouze k ozbrojenému konfliktu, který probíhá na východě Ukrajiny. Jak již však soud výše uvedl, žalobkyně žila v Dnětropolitovské oblasti, která je považována za bezpečnou oblast a není ozbrojeným konfliktem zasažena. Žalobkyně neoznačila konkrétní zprávu Amnesty International, soud proto nepovažoval její vyjádření v žalobě za návrh na provedení k důkazu. Při jednání rovněž potvrdila, že žádné další důkazy nenavrhuje. Krom toho, žalobkyně měla možnost předložit vlastní podklady či navrhnout důkazy v rámci své výpovědi či v rámci seznámení se s podklady pro rozhodnutí ve správním řízení, přičemž této možnosti nevyužila. V této souvislosti soud opakovaně připomíná, že důkazní břemeno ohledně vyvratitelné domněnky bezpečné země původu spočívalo na ní.
22. Bezpečnostní situací na Ukrajině se opakovaně zabýval také Nejvyšší správní soud (viz z poslední doby např. usnesení ze dne 29. 6. 2021, č. j. 2 Azs 71/2021-26, a četnou judikaturu citovanou v bodu 11) a vyhodnotil, že ani dříve, ani v současné době nelze situaci na Ukrajině klasifikovat jako tzv. totální konflikt. Platí přitom, že v případě situace

nemající charakter tzv. totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, 1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy, 2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země nebo 3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on (blíže viz rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, č. 1840/2009 Sb. NSS). Žalobkyně však nic takového netvrdila. Její žalobní námitky související s bezpečnostní situací jsou značně obecné a nekonkrétní, bez vztahu k ní samotné. Nelze tedy dospět k závěru, že by žalobkyně účinně zpochybnila závěr žalovaného, podle kterého v jejím případě lze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu.

23. Nelze souhlasit ani se zcela obecnou námitkou, podle které žalovaný postupoval jednostranně a neobjektivně. Nesouhlas s věcným posouzením nelze zaměňovat za neobjektivní přístup.
24. Vzhledem ke značné obecnosti žalobních námitek soud odkazuje na rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, podle kterého je žalobní bod způsobilý projednání v té míře obecnosti, v níž byl formulován.
25. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalovaný zjistil stav věci v rozsahu, který byl potřebný pro posouzení podmínek aplikace § 16 odst. 2 zákona o azylu. Jeho závěr o zjevné nedůvodnosti žalobkyniny žádosti je souladný se zákonem a je dostatečně a přezkoumatelně odůvodněn.
26. Závěrem soud doplňuje, že chce-li žalobkyně setrvat na území ČR, musí řešit svou situaci v režimu zákona o pobytu cizinců. Mezinárodní ochrana neslouží k legalizaci pobytu cizinců, kteří pozbyli či nezískali pobytové oprávnění (viz např. rozsudky NSS ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, č. 18/2003 Sb. NSS, nebo ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení ze dne 24. 1. 2017, č. j. 2 Azs 264/2016-59).

V. Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

27. Soud neshledal žalobu důvodnou a nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítka, proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o žalobě žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. července 2021

Mgr. Věra Pazderová, LL.M., M.A., v. r.
soudkyně